

Η φιλοσοφία και η προέλευση του Προγράμματος Pro-Skills

*«Η εκπαίδευση ενηλίκων είναι βασισμένη στην
«πεποίθηση ότι οι άνθρωποι μπορούν να πάρουν την ζωή
στα χέρια τους, μπορούν να κάνουν αλλαγές και δεν είναι
ανήμποροι στην αντιμετώπιση των δομών της κοινωνίας».*

(M.K. Smith, 1994)

Το Pro-Skills είναι ένα πρόγραμμα, μέρος του **Ευρωπαϊκού Προγράμματος για την Δια Βίου Μάθηση (Grundtvig)** και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι εννέα εταίροι του προγράμματος προέρχονται από οκτώ ευρωπαϊκές χώρες και αντιπροσωπεύονται από μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς με εξειδίκευση σε διαφορετικούς τομείς εργασίας: εκπαίδευση ενηλίκων, προαγωγή της υγείας, πρόληψη των εξαρτήσεων .

Το Pro-Skills συνδέεται με την επεξεργασία της ιδέας της πρακτικής εκπαίδευσης για την προώθηση των προσωπικών, κοινωνικών δεξιοτήτων καθώς και για την αυτοδιαχείριση των προσωπικών δεξιοτήτων σε κοινωνικά μειονεκτούντα άτομα (ιδιαίτερα νέοι ενήλικες) ως βασική προϋπόθεση για την δια βίου μάθηση.

Η προέλευση του προγράμματος.

Άνθρωποι που προέρχονται από δύσκολα κοινωνικά περιβάλλοντα ή βιώνουν κοινωνική μειονεξία,⁽¹⁾ σπάνια έχουν πρόσβαση σε ευκαιρίες για εκπαίδευση ενηλίκων και δια βίου μάθηση: για αυτήν την ομάδα στόχου η έλλειψη ή η μη γνώση των κοινωνικών και προσωπικών δεξιοτήτων αποτελούν εμπόδιο. Εκτός από τις τεχνικές και μεθοδολογικές δεξιότητες, οι κοινωνικές και προσωπικές δεξιότητες είναι βασικές ικανότητες των ενηλίκων και σημαντικές προϋποθέσεις για την πρόσβαση και την επιτυχή ολοκλήρωση οποιασδήποτε τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης. Επιπλέον είναι βασικές για την ανάπτυξη και την σταθεροποίηση της κοινωνικής και πολιτισμικής ταυτότητας ενός ατόμου και θεωρούνται ως σημαντικοί προστατευτικοί παράγοντες ενάντια σε επιζήμιες και εξαρτητικές συμπεριφορές από την στιγμή που αντιπροσωπεύουν ένα σημαντικό εργαλείο για να πετύχει κάποιος μια καλή ποιότητας στη ζωή του. Αυτές οι βασικές δεξιότητες σπάνια αποτελούν μέρος του αναλυτικού προγράμματος της εκπαίδευσης ενηλίκων και δεν υπάρχουν ευκαιρίες για ενήλικες να εκπαιδευτούν αποτελεσματικά σε αυτές τις δεξιότητες μέσα σε ένα προστατευμένο περιβάλλον μάθησης. Από την άλλη πλευρά, αυξάνεται ο αριθμός των ενηλίκων οι οποίοι αντιμετωπίζουν συνθήκες αστάθειας και μειονεξίας και που έχουν έλλειψη αυτών των δεξιοτήτων . Το πρώτο Πρόγραμμα Pro-Skills εστίασε στο να καλύψει αυτό το κενό.

Το Pro-Skills2, ιδιαίτερα η δεύτερη φάση του προγράμματος, εστιάζει στην διαμόρφωση μιας ιδέας «εκπαίδευσης του εκπαιδευτή» η οποία εξοπλίζει και στηρίζει επαγγελματίες στην προώθηση των προσωπικών κοινωνικών δεξιοτήτων και στην αυτοδιαχείριση τους από κοινωνικά μειονεκτούντες ενήλικες. Αποσκοπεί σε μία ευρεία διάχυση και διαρκή εφαρμογή των καινοτόμων στοιχείων της ιδέας του PRO-SKILLS, καθιστώντας πολιτικούς και ανθρώπους που λαμβάνουν αποφάσεις, ενήμερους των αναγκών των βασικών δεξιοτήτων και των εκπαιδευτικών προσφορών στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων στην δια βίου μάθηση.

⁽¹⁾ Μπορείτε να διαβάσετε επιπλέον για την "κοινωνική μειονεξία" – ορισμός και απόψεις – στο εγχειρίδιο του Pro-Skills σελίδες 21-23 www.proskills.eu

Γιατί να προωθηθούν οι βασικές δεξιότητες σε κοινωνικά μειονεκτούντες ενήλικες.

Σε έναν συνεχώς μεταβαλλόμενο κόσμο, όλο και περισσότερες ειδικές ικανότητες – στην επιστήμη και την τεχνολογία, όπως επίσης κοινωνικές και πολιτικές ικανότητες – είναι απαραίτητες στην κατανόηση και την αντιμετώπιση των προκλήσεων και της πολυπλοκότητας της καθημερινής μοντέρνας ζωής, εκτός από τις οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης.

Σε αυτό το πλαίσιο, η ανταπόκριση των εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών συστημάτων στις νέες απαιτήσεις πρέπει να βελτιωθεί έτσι ώστε να συναντηθεί με την ανάγκη σε ικανότητες στην αγορά εργασίας και στις κοινωνικές και πολιτιστικές προκλήσεις ενός παγκοσμιοποιημένου κόσμου, θέτοντας ως επείγον θέμα την κατάσταση νέων ανθρώπων οι οποίοι αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσκολίες για να ενταχθούν στην αγορά εργασίας. Συγκεκριμένα, χρειάζονται περισσότερο ευέλικτα εκπαιδευτικά μονοπάτια τα οποία θα δώσουν την δυνατότητα σε άνδρες και γυναίκες σε διάφορα στάδια της ζωής τους να μετακινούνται μεταξύ διαφορετικών εκπαιδευτικών και μαθησιακών συστημάτων, όπως και μεταξύ τυπικών και άτυπων μαθησιακών περιβαλλόντων τα οποία προσελκύουν μη – παραδοσιακούς μαθητευόμενους.

Λόγω αυτών των αναγκών **οι συνεργάτες του Pro-Skills επιλέγουν να δώσουν συγκεκριμένη προτεραιότητα**, απευθύνοντας στοχευμένες προσεγγίσεις, **στους πιο ευάλωτους ανθρώπους**, ιδιαίτερα σε αυτούς με λίγες δεξιότητες, άνεργους, νεότερους και γηραιότερους εργάτες, ανάπηρους, άτομα με πνευματικές διαταραχές ή μειονότητες όπως οι μετανάστες, **οι οποίοι διατρέχουν μεγάλο κίνδυνο μελλοντικής αδράνειας και κοινωνικού αποκλεισμού και οι οποίοι εξαρτώνται από κοινωνικά επιδόματα**. Αυτοί οι άνθρωποι, όντας θύματα είτε συγκεκριμένων μη προνομιακών συνθηκών είτε ολόκληρης της κοινωνίας, συχνά αντιλαμβάνονται τους εαυτούς τους ως αδύναμους και πλήττονται από χαμηλή αυτοεκτίμηση και χαμηλή αυτονομία στο να διαχειριστούν τα γεγονότα της ζωής και τις συνθήκες της υγείας. Για αυτόν τον λόγο είναι θεμελιώδες να τους προσφέρουμε την ευκαιρία να δουλέψουν πάνω στις βασικές δεξιότητες. Οι προσωπικές και κοινωνικές δεξιότητες όπως και οι δεξιότητες αυτοδιαχείρισης επίσης δίνουν κίνητρα για να μάθει και να γίνει ενεργά εμπλεκόμενος στο περιβάλλον και για το περιβάλλον στο οποίο ζει κάποιος.

Το επίκεντρο είναι το άτομο και όχι οι εξωτερικές συνθήκες που είναι δύσκολο να επηρεάσουμε χωρίς να αγνοούμε ότι οι συνθήκες ζωής, ο τρόπος που η κοινωνία είναι οργανωμένη και οι νόμοι που την κυβερνούν, όπως επίσης και οι κοινωνικές συνθήκες είναι ακόμα περισσότερο σημαντικοί παράγοντες για την κοινωνική ένταξη.

Η εκπαίδευση των βασικών δεξιοτήτων σε κοινωνικά μειονεκτούντες ενήλικες στοχεύει στην προώθηση μιας κοινωνικής ένταξης. Για αυτόν τον λόγο η έννοια του Pro-Skills εξηγείται καλύτερα με βάση συγκεκριμένες ηθικές και φιλοσοφικές αρχές.

Δεξιότητες ζωής για μη προνομιούχα άτομα στην δια βίου μάθηση: Η προέλευση της θεωρίας που υποστηρίζει την εκπαίδευση η οποία βασίζεται σε δεξιότητες

«Οι άνθρωποι που θεωρούν τους εαυτούς τους ως πολύ αποτελεσματικούς, ενεργούν, σκέφτονται και νιώθουν διαφορετικά από αυτούς που νιώθουν αναποτελεσματικοί. Φτιάχνουν το μέλλον τους αντί απλώς να το προβλέπουν»

(Albert Bandura)

Το 1986 , Η χάρτα της Οτάβα για την Προώθηση της Υγείας και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας αναγνώρισαν τις δεξιότητες ζωής με την έννοια της καλύτερης λήψης αποφάσεων υγείας και την ενδυνάμωση ανθρώπων έτσι ώστε να μαθαίνουν σε όλη τους την ζωή.(2)

Οι δεξιότητες ζωής είναι ικανότητες για προσαρμοσμένη και θετική συμπεριφορά, οι οποίες επιτρέπουν στα άτομα να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τις απαιτήσεις και τις προκλήσεις της καθημερινής ζωής. (Διευκρίνιση Π.Ο.Υ)

Οι δεξιότητες ζωής μπορούν να απευθύνονται σε προσωπικές ενέργειες ή ενέργειες προς άλλους όπως επίσης και σε ενέργειες για την αλλαγή του περιβάλλοντος κάνοντας το να συντελεί στην υγεία.

Η εκπαίδευση η οποία είναι βασισμένη στις δεξιότητες ζωής (3) έχει μακρά ιστορία υποστήριξης της παιδικής ανάπτυξης και προώθησης της υγείας. Έχει αναγνωρισθεί ως αποτελεσματική προσέγγιση το να απευθύνει κανείς μια ποικιλία θεμάτων που αφορούν την παιδική και εφηβική ανάπτυξη και θεματικές απαντήσεις.(4)

(2) Η Χάρτα της Οτάβα για την προαγωγή της υγείας στο πρώτο Διεθνές Συνέδριο για την προαγωγή της υγείας της, 21 Νοεμβρίου 1986 Αναπτύξη Προσωπικών Δεξιοτήτων. Η προαγωγή της υγείας υποστηρίζει την προσωπική και κοινωνική εξέλιξη παρέχοντας πληροφορίες, εκπαίδευση για την υγεία, και εμπλουτισμό των δεξιοτήτων ζωής. Κάνοντας το αυτό, αυξάνει τις διαθέσιμες επιλογές σε ανθρώπους να εξασκούν περισσότερο έλεγχο πάνω στην υγεία τους και πάνω στο περιβάλλον τους, και να κάνουν επιλογές που συντελούν στην υγεία. Δίνοντας την δυνατότητα σε ανθρώπους να μάθουν, μέσα από την ζωή, να προετοιμάσουν τους εαυτούς τους για όλα τα στάδια της και να αντέξουν χρόνιες αρρώστιες και τραύματα, είναι πολύ σημαντικό. Αυτό πρέπει να διευκολυνθεί στο σχολείο, στο σπίτι, στην δουλειά και σε κοινωνικούς χώρους. Είναι αναγκαία η δράση μέσω εκπαιδευτικών, επαγγελματιών, εμπορικών και εθελοντικών φορέων..

(3) Ο όρος εκπαίδευση βασισμένη στις δεξιότητες ζωής, χρησιμοποιείται συχνά σχεδόν διαδοχικά με την εκπαίδευση υγείας βασισμένη στις δεξιότητες. Η διαφορά μεταξύ των δυο προσεγγίσεων βρίσκεται μόνο στο περιεχόμενο και τα θέματα που καλύπτονται. Η εκπαίδευση υγείας βασισμένη στις δεξιότητες επικεντρώνεται στην " υγεία". Η εκπαίδευση βασισμένη στις δεξιότητες ζωής επικεντρώνεται στην εκπαίδευση για την ειρήνη, τα ανθρώπινα δικαιώματα , την εκπαίδευση των πολιτών και άλλα κοινωνικά θέματα συμπεριλαμβανομένης της υγείας. Και οι δύο προσεγγίσεις απευθύνουν εφαρμογές της καθημερινής ζωής της απαραίτητης γνώσης, συμπεριφοράς και δεξιοτήτων και οι δύο χρησιμοποιούν διαδραστική εκπαίδευση και μαθησιακές μεθόδους.

Ο όρος δεξιότητες της παιδικής ηλικίας αναφέρετε στις ικανότητες, πηγές και ευκαιρίες για την αναζήτηση ατομικών και οικογενειακών οικονομικών στόχων, με άλλα λόγια δημιουργία εισοδήματος. Οι δεξιότητες της παιδικής ηλικίας περιλαμβάνουν τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες (ξυλουργική, ραπτική, προγραμματισμός υπολογιστών κλπ) δεξιότητες για την αναζήτηση εργασίας τέτοιες όπως στρατηγικές συνεντεύξεων, διοίκηση επιχειρήσεων, επιχειρηματικότητα, και δεξιότητες διαχείρισης χρημάτων.

(4)Όπως εκφράζεται στο UNGASS σχετικά με το HIV/AIDS (2001), στο UNGASS για παιδιά (2002),στην αναφορά για την Παγκόσμια Νεότητα (2003), στο Παγκόσμιο πρόγραμμα για την εκπαίδευση πάνω στα ανθρώπινα δικαιώματα (2004), στην Δεκαετία των Ηνωμένων Εθνών για την εκπαίδευση πάνω στην αειφόρο ανάπτυξη (2005),στην μελέτη για την βία ενάντια στα παιδιά της Γενικής Γραμματείας των Ηνωμένων Εθνών (2006), την 51^η Επιτροπή για το Στάτους των Γυναικών (2007),και την Παγκόσμια αναφορά σχετικά με την ανάπτυξη (2007).

Τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα συμπεριλαμβάνουν έναν συνδυασμό γνώσης, αξιών, συμπεριφορών και δεξιοτήτων με ιδιαίτερη έμφαση σε αυτές τις δεξιότητες οι οποίες συνδέονται με κριτική σκέψη και λύση προβλημάτων, αυτοδιαχείριση, επικοινωνία και διαπροσωπικές δεξιότητες.(5)

Τα αποτελεσματικά προγράμματα στοχεύουν σε νέους ανθρώπους στα σχολεία για να προωθήσουν υγιείς συμπεριφορές και να αποτρέψουν επικίνδυνους παράγοντες. Αλλά επίσης καταδεικνύεται ότι τα προγράμματα για τις δεξιότητες ζωής βελτιώνουν τις μαθησιακές διαδικασίες και τις εκπαιδευτικές μεθόδους.

Η εκπαίδευση για τις δεξιότητες ζωής, βασίζεται σε μελέτες που έχουν διεξαχθεί – μετά από δεκαετίες έρευνας και εμπειρίας – στην συμπεριφοριστική επιστήμη και τις αρχές της εκπαίδευσης και της ανάπτυξης των παιδιών, στον τρόπο που οι άνθρωποι και ιδιαίτερα τα παιδιά και οι έφηβοι αναπτύσσονται και μαθαίνουν, αποκτούν γνώση, απόψεις και δεξιότητες και συμπεριφέρονται.

Μια από τις πιο σημαντικές θεωρίες οι οποίες βρίσκονται στον πυρήνα του μοντέλου των δεξιοτήτων ζωής, είναι η θεωρία της κοινωνικής μάθησης (ή κοινωνική γνωστική θεωρία) από τον Αλβέρτο Μπαντούρα.

Η θεωρία της κοινωνικής μάθησης επικεντρώνεται στην μάθηση που συντελείται εντός ενός κοινωνικού περιεχομένου.

Θεωρεί ότι οι άνθρωποι μαθαίνουν ο ένας από τον άλλον, συμπεριλαμβάνοντας τέτοιες ιδέες όπως παρατηρητική μάθηση, μίμηση και πρότυπα. « **Το μεγαλύτερο μέρος της ανθρώπινης συμπεριφοράς μαθαίνεται μέσω παρατήρησης των προτύπων: παρατηρώντας άλλους παίρνουμε μια ιδέα του πως εκτελούνται οι νέες συμπεριφορές και σε μετέπειτα καταστάσεις, αυτή η κωδικοποιημένη πληροφορία λειτουργεί ως οδηγός δράσης.**» (Bandura 1977)

Επιπρόσθετα η θεωρία της κοινωνικής μάθησης ισχυρίζεται ότι οι άνθρωποι **είναι πιθανότερο** να εμπλακούν σε συγκεκριμένες συμπεριφορές όταν πιστεύουν ότι είναι **ικανοί** να τις πραγματοποιήσουν **με επιτυχία**. Αυτό σημαίνει ότι θα έχουν υψηλή αυτοδυναμία. Με όρους του ανθρώπου που διατυπώνει την παραπάνω θεωρία, η αυτοδυναμία μπορεί να μεταφραστεί ως αυτοπεποίθηση προς την μάθηση.

Η θεωρία της κοινωνικής μάθησης εξηγεί την ανθρώπινη συμπεριφορά ως συνεχή αμοιβαία αλληλεπίδραση μεταξύ γνωστικών, συμπεριφορικών και περιβαλλοντικών επιρροών

Η αυτοδυναμία είναι βασική στην θεωρία του Μπαντούρα και αναφέρεται ως η προσωπική αντίληψη που έχει κάποιος για την πιθανότητα του να μπορεί να αντιμετωπίσει προκλήσεις και προβλήματα και να πάρει τον έλεγχο των γεγονότων της ζωής του και του κοινωνικού του περιεχομένου. « **Αυτοδυναμία είναι η πίστη στις ικανότητές μας να οργανώνουμε και να εκτελούμε δράσεις οι οποίες χρειάζονται για να διαχειριστούμαστε πιθανές καταστάσεις.**» (Bandura 1986)

Η αυτοδυναμία δεν είναι μια έμφυτη ικανότητα αλλά μαθαίνεται κατά την διάρκεια της ζωής και αυξάνεται ή μειώνεται αναλόγως των γεγονότων της ζωής.

(5)ΣΕΙΡΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΧΟΛΙΚΗ ΥΓΕΙΑ δεξιότητες για τη υγεία: Αγωγή Υγείας με βάση τις δεξιότητες που περιλαμβάνει και δεξιότητες ζωής : ένα σημαντικό φιλικό προς τα παιδιά/ που προάγει την υγεία σχολείο ενός φιλικού / σχολείου που προάγει την υγεία.

Μια άλλη ενδιαφέρουσα σκοπιά της θεωρίας της κοινωνικής μάθησης είναι η ιδέα της αυτορύθμισης η οποία εξηγεί με ποιόν τρόπο οι άνθρωποι επιλέγουν τις συμπεριφορές που έχουν μάθει. Η διαδικασία της αυτορύθμισης λαμβάνει χώρα όταν το άτομο έχει τις **δικές του ιδέες** για το τι είναι **κατάλληλη** ή μη κατάλληλη συμπεριφορά και **επιλέγει** τις πράξεις του με αυτόν τον γνώμονα.

Η αυτοδυναμία και η αυτορύθμιση συνδέονται αυστηρά με την προοπτική της χρήσης των δικών μας ικανοτήτων και προσόντων για να ενεργοποιήσουμε τις δεξιότητες ζωής. Από την άλλη οι δεξιότητες ζωής είναι απαραίτητες στην ικανότητα μας να αντιμετωπίζουμε προβλήματα και καταστάσεις και να βελτιώνουμε την αυτοδυναμία μας

Στην θεωρία του Μπαντούρα το άτομο είναι ενεργό και μπορεί να ελέγξει και να διαχειριστεί τα γεγονότα της ζωής του, πράγμα το οποίο σημαίνει κυρίως ότι ο καθένας μπορεί να μάθει πως να το κάνει αυτό.

Για το λόγο αυτό, είναι δυνατόν να μάθει κανείς δεξιότητες ζωής: είναι σημαντικοί προστατευτικοί παράγοντες οι οποίοι βοηθούν τους ανθρώπους να μην χάνονται στην δυστυχία, να διατηρούν την αυτοεκτίμηση και την εμπιστοσύνη στον εαυτό τους, την εσωτερική κυριαρχία τους και το αίσθημα του σκοπού στην ζωή όπως επίσης και την κοινωνική υποστήριξη από την οικογένεια τους φίλους και την κοινότητα.

Πολλές μελέτες στην κοινωνική ψυχολογία έχουν δείξει ότι αυτές οι πηγές είναι θεμελιώδεις στην προσπάθεια να διαχειριστεί κάποιος την ευαλωτότητα και τα διαφορετικά είδη άγχους. (Rappaport & Seidman 2000; Wiley & Rappaport 2000) . Η ικανότητα – λόγω προσωπικής επάρκειας στην ανεύρεση προσωπικών και κοινωνικών προσόντων (δεξιότητες ζωής και κοινωνικής υποστήριξης) – να αντιμετωπίζει κανείς στρεσογόνα γεγονότα και άσχημες συνθήκες είναι απευθείας συνδεδεμένη με την κοινωνική ένταξη ή την μειονεκτική κατάσταση.

Οι δεξιότητες ζωής συνδέονται επίσης με την έννοια της ενδυνάμωσης, « η διαδικασία με την οποία οι άνθρωποι αυξάνουν τον έλεγχο πάνω σε γεγονότα τα οποία επηρεάζουν την ζωή τους.» Η ενδυνάμωση είναι επίσης μία προϋπόθεση για την ψυχολογική ευζωία , και « δεν μπορεί να δοθεί, αλλά πηγάζει από το εσωτερικό των ατόμων και της ομάδας που έχουν διαμορφώσει.» (Lavegack 2007)

Η ομάδα του Pro-Skills θεωρεί πως οι κοινωνικές και προσωπικές δεξιότητες αποτελούν βασικές ικανότητες απαραίτητες για την διαχείριση της ζωής κάποιου, όπως και σημαντικές προϋποθέσεις για την πρόσβαση και την επιτυχή ολοκλήρωση οποιουδήποτε είδους τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης . Περαιτέρω είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη και την εδραίωση μιας κοινωνικής και πολιτιστικής ταυτότητας και θεωρούνται ως σημαντικές πηγές για έναν υγιή τρόπο ζωής.

Δυστυχώς αυτές οι βασικές δεξιότητες σπάνια αποτελούν μέρος του προγράμματος της εκπαίδευσης ενηλίκων και υπάρχουν ελάχιστες ευκαιρίες για τους ενήλικες να εκπαιδευτούν αποτελεσματικά πάνω σε αυτές τις βασικές δεξιότητες σε ένα προστατευμένο μαθησιακό περιβάλλον. (Εκπαιδευτική ιδέα του Pro-Skills)

Για τον λόγο αυτό είναι σημαντικό να προσφέρουμε σε αυτές τις ομάδες την ευκαιρία να ξεκινήσουν μια νέα διαδικασία ανάπτυξης και μάθησης όπως επίσης και βελτίωσης της γνώσης των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων, μέσα από μία προσωπική, πολιτική, κοινωνική και/ή συνδεδεμένη με την εργασία προοπτική.

Το ηθικό μανιφέστο του Pro-Skills

Η ιδέα του Pro-Skills έχει κτιστεί πάνω σε συγκεκριμένες πλευρές ηθικής. Για να χρησιμοποιήσει κάποιος την ιδέα μέσα στο πνεύμα των δημιουργών του προγράμματος θα πρέπει να αποδέχεται και να "αγκαλιάζει" αυτές τις απόψεις.

Η πεποίθησή μας ξεκινά με την θεώρηση των ίσων ευκαιριών για κάθε άνδρα και γυναίκα πράγμα που σημαίνει ότι κάθε ανθρώπινο πλάσμα είναι ίσο. Με την ιδέα του Pro-Skills και σαν αποτέλεσμα της παρέμβασης του Pro-Skills, αγωνιζόμαστε να ενδυναμώσουμε τους συμμετέχοντες να ενεργοποιηθούν για να πετύχουν μια πιο δίκαιη διανομή του πλούτου, την επιρροή και την ενεργό συμμετοχή τους στην κοινωνία και την καθημερινή ζωή.

Αν και η ιδέα μας, περιέχει εκπαίδευση σε δεξιότητες, αυτό δεν σημαίνει ότι δεν αναγνωρίζουμε στις ομάδες στόχου μας ότι έχουν ήδη δεξιότητες επιβίωσης. Οι ομάδες στόχου μας κατέχουν δεξιότητες επιβίωσης στα περιβάλλοντά τους και ότι αυτές είναι – όπως κάθε δεξιότητα- κτισμένες πάνω στην εμπειρία και στην σκέψη. Η εκπαίδευση του Pro-Skills προσφέρει έναν τρόπο να μετασχηματίσουμε τις δεξιότητες σε πιο χρήσιμες και παραγωγικές μέσα από την ενεργό συμμετοχή για να αλλάξουν οι συνθήκες μειονεξίας. Αυτή η θέση αποκαλύπτει επίσης την βασική μας πεποίθηση ότι η περιθωριοποίηση και η μειονεξία σημαίνουν τον αποκλεισμό ομάδων και ατόμων από την κοινωνία μας. Αυτό κατευθύνει και την εστίαση μας σε κοινωνικές δομές στην εκπαίδευσή μας στο Pro-Skills.

Ως εκ τούτου η ιδέα του Pro-Skills αποσκοπεί στην ενδυνάμωση και σύνδεση των συμμετεχόντων ώστε να συμμετέχουν ενεργά στην αλλαγή των συνθηκών στην ζωή τους και στην κοινωνία.

Συμπερασματικά, αυτό μας φέρνει στην θέση να επικοινωνήσουμε αυτές τις απόψεις στους συμμετέχοντες ή πιθανούς συμμετέχοντες στην παρέμβαση μας. Είναι πολύ σημαντικό να επικοινωνήσουμε πως εμείς ορίζουμε τα προβλήματα, την στρατηγική και τους στόχους μας χρησιμοποιώντας την ιδέα του Pro-Skills. Αυτό είναι ένα βήμα που δεν μπορούμε να παραβλέψουμε. Υπάρχουν τόσο ηθικοί όσο και παιδαγωγικοί λόγοι συνδεδεμένοι με αυτό. Η ηθική διάσταση εμπλέκει απόψεις και θεωρήσεις πάνω στις ίσες ευκαιρίες και απευθύνεται στο δικαίωμα κάθε ανθρώπινης ύπαρξης να αποφασίζει με ποια πορεία ανάπτυξης θέλει να συμμετέχει σε αυτό. Επίσης συνδέεται με το κατά πόσον η ιδέα μας είναι αποδεκτή από τους συμμετέχοντες, τόσο σε ηθικούς όσο και παιδαγωγικούς όρους.

Η παιδαγωγική προσέγγιση εμπεριέχει την σπουδαιότητα της μετά- αντίληψης, επίσης σαν βασική παιδαγωγική αρχή. Πρώτα ως γνώση της ανάπτυξης που λειτουργεί σαν απαραίτητο συστατικό στην μάθηση και έπειτα ως το δικαίωμα να γνωρίζει κάποιος και να ορίζει την ανάπτυξη και την μάθηση του. Αυτά τα θεωρούμε ως βασικές αρχές και απαραίτητα συστατικά στην ιδέα μάθησης του Pro-Skills.

Ο σκοπός μας με την εκπαίδευση στο Pro-Skills είναι να προστεθεί αξία στην ζωή και την υγεία. Το ενδιαφέρον μας για γνώση εστιάζει στην αξία της ζωής. **(6)** αυτό το ενδιαφέρον μας για γνώση έχει ως σκοπό να προσφέρει κάτι διαφορετικό στην διαχείριση της ζωής και των άνισων συνθηκών ώστε να αλλάξει τόσο την ζωή όσο και τις συνθήκες. Με τον τρόπο που το ορίζουμε αυτό, παρέχεται όφελος επίσης στην υγεία με το να βελτιωθεί η αίσθηση συνοχής του συμμετέχοντος

(6) Αυτό είναι σε αντίθεση με την πιο ευρέως αναγνωρισμένη αξία της εκπαίδευσης, την ανταλλαγή αξίας, όπου κάποιος αγωνίζεται να πετύχει προκαθορισμένους στόχους για να τους ανταλλάξει στην αγορά. Αυτό από την άλλη πλευρά δεν σημαίνει απαραίτητα ότι η ανταλλαγή αξίας δεν θα μπορούσε να στηρίζει τις αξίες ζωής και το αντίθετο. Η αντίληψη αυτή θα πρέπει να θεωρείται ως βασική εστίαση του ενδιαφέροντος για την γνώση των δεξιοτήτων.

Η φιλοσοφία του Pro-Skills

Το όραμά μας αντικατοπτρίζεται στην ιδέα των ίσων ευκαιριών για όλους τους άνδρες και τις γυναίκες, με ιδιαίτερη προσοχή στην ενδυνάμωση των κοινωνικά μειονεκτούντων ανθρώπων και στην ανάγκη για μια κοινή προσπάθεια να επιτύχουμε μια πιο δίκαιη Κοινωνία που να μπορούν όλοι να εντάσσονται .

Η αποστολή μας είναι να εμπλουτίσουμε τις ευκαιρίες για Δια Βίου Μάθηση έτσι ώστε να συνεισφέρουν στην ανθρώπινη ευζωία και υγεία μέσω της προώθησης προσωπικών, κοινωνικών και αυτοδιαχειριστικών δεξιοτήτων σε ανθρώπους με δύσκολο κοινωνικό υπόβαθρο, ως βασικές συνθήκες για μια πραγματική ευκαιρία να πάρουν ενεργό ρόλο στο να βελτιώσουν τις συνθήκες της ζωής τους.

Οι βασικές μας Αξίες.

*“Δεν μπορείς να αποφύγεις τις αξιακές επιλογές στα συστήματα Πρόνοιας”
(R.M. Titmuss, 1977)*

Ίσες Ευκαιρίες

Η εκπαίδευση είναι η πύλη στις ευκαιρίες. Όλα τα ανθρώπινα όντα έχουν το κοινωνικό δικαίωμα σε ίσες ευκαιρίες για πρόσβαση στην εκπαίδευση, ανάπτυξης των δυνατοτήτων τους, ανεξαρτησία και ταυτότητα. Απαραίτητη για αυτό τον σκοπό είναι η προστασία της ελευθερίας στην μάθηση και διδασκαλία και η εξασφάλιση ίσης εκπαιδευτικής ευκαιρίας για όλους .

Κοινωνική Δικαιοσύνη.

Η ίση πρόσβαση στην Δια Βίου Μάθηση είναι θεμελιώδης για την επιδίωξη μιας κοινωνικής ευκαιρίας ενάντια στα θέματα της φτώχειας, των διακρίσεων, της ανεργίας και άλλων μορφών αποκλεισμού. Αυτό είναι ζωτικό για το χτίσιμο της κοινωνικής ενσωμάτωσης και τον σεβασμό στην αξία, την αξιοπρέπεια και ισότητα κάθε ατόμου στην κοινωνία της διαφορετικότητάς μας.

Δημοκρατία

Ο αγώνας να εξασφαλίσουμε ίση πρόσβαση στην Δια Βίου Μάθηση και σε άλλους πόρους των κοινωνικά μειονεκτούντων ανθρώπων, αρνούμενοι κάθε είδους διάκριση, είναι μια προσπάθεια που συμβάλει στο χτίσιμο πραγματικών συνθηκών δημοκρατικής ζωής στην κοινωνία μας.

Συμμετοχή ως ενεργοί πολίτες.

Τα κοινωνικά μειονεκτούντα άτομα, ενθαρρύνονται να συμμετέχουν στην λήψη αποφάσεων μέσα από διαδικασίες που έχουν νόημα, ώστε να τροποποιήσουν τις δύσκολες συνθήκες ζωής τους, να κτίσουν το δικό τους μέλλον και ως εκ τούτου να συνεισφέρουν πολιτικά στην ευζωία της κοινότητας .

Αλληλεγγύη

Η προσπάθεια από την πλευρά των ανθρώπων με δύσκολο κοινωνικό περιβάλλον, αναφέρεται σε μια θεώρηση της αλληλεγγύης: καθώς η αξία, οι δυνατότητες και οι σημαντικές ικανότητες των ατόμων εμπλουτίζονται, η αλληλεγγύη βοηθά να πραγματοποιήσουν την ισότητα ανάμεσα στις ανθρώπινες υπάρξεις.

Αυτονομία

Για να προωθήσουμε υπεύθυνη αποφασιστικότητα σε κοινωνικά μειονεκτούντες ενήλικους, πιστεύουμε στην ανάγκη ανακάλυψης των ήδη υπαρχόντων πηγών και δυνάμεων καθώς τα άτομα θα πρέπει να γίνουν πρωταγωνιστές της ζωής τους. Αυτός ο στόχος μπορεί να επιτευχθεί με την ενίσχυση των βασικών δεξιοτήτων, αλλά επίσης μέσα από διαπροσωπικές σχέσεις και ευκαιρίες που παρέχονται από το περιβάλλον.

Συλλογική Δράση

Τα άτομα ενδυναμώνονται όταν δουλεύουν μαζί για ένα κοινό καλό. Ως επαγγελματίες με ένα εκπαιδευτικό ρόλο και επίσης με ένα ρόλο πρόληψης, πιστεύουμε ότι μπορούμε να βελτιώσουμε τόσο την επαγγελματική κατάσταση όσο και την ποιότητα της Δια Βίου Μάθησης, όταν ενεργούμε ενωμένοι και συνηγορούμε συλλογικά

Συνεργασία

Συνεργασίες με οικογένειες, οργανισμούς, πολιτικούς και άλλους ανθρώπους – κλειδιά, είναι σημαντικές για την ποιότητα της εκπαίδευσης και την ενδυνάμωση των ατόμων. Επίσης πιστεύουμε ότι οι σχέσεις ανάμεσα σε ανθρώπους είναι ένα σημαντικό όχημα για την αλλαγή

Πολιτιστική Ταυτότητα

Αντιμετωπίζουμε κάθε άτομο με φροντίδα και σεβασμό έχοντας υπόψη τις ατομικές και πολιτιστικές διαφορές ή τις προσωπικές αξίες, αποσκοπώντας στην προώθηση της ευαισθησίας και γνώσης για την πολιτιστική και εθνική διαφορετικότητα. Η κοινωνική και πολιτιστική ταυτότητα είναι επίσης μια πηγή γνώσης και μπορεί να αποβεί μια σημαντική βάση για μια υγιή αντίληψη της αυτοεκτίμησης.

Η εκπαιδευτική ιδέα του Pro-Skills σε σχέση με την Δια Βίου Μάθηση

Η Δια Βίου Μάθηση είναι «(...) μία διαρκής μαθησιακή δραστηριότητα που αναλαμβάνει κάποιος εφόρου ζωής με τον σκοπό να βελτιώσει την γνώση, τις δεξιότητες και τις ικανότητες του μέσα σε μία προσωπική, πολιτική, κοινωνική και/ ή σχετιζόμενη με επαγγελματική απασχόληση προοπτική». (Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Παιδεία και την Εκπαίδευση, 2006)

Η Δια Βίου Μάθηση(τυπική και άτυπη) εκτείνεται σε όλη την ζωή, από τα προσχολικά χρόνια μέχρι και την σύνταξη. Καλύπτει τόσο θεωρητική γνώση όπως επίσης και πρακτικές δεξιότητες και αποσκοπεί στην απόκτηση, βελτίωση και επέκταση σε οποιαδήποτε μορφή, των δεξιοτήτων όλων των περιγραφών.

Η ιδέα του Pro-Skills περιλαμβάνει στοιχεία και βασικές αρχές κάποιων καινοτόμων προσεγγίσεων όπως αυτορρυθμιζόμενη, παραγωγική, συνεργατική και εμπειρική μάθηση στην εκπαίδευση ενηλίκων. (7)

Αυτές οι προσεγγίσεις φαίνονται να είναι πιο αποτελεσματικές για την διαρκή ενίσχυση της γνώσης και των δεξιοτήτων απ'ότι οι παραδοσιακές διδακτικές μέθοδοι. Οι μαθητευόμενοι είναι περισσότερο υποκείμενα της μαθησιακής τους πορείας απ'ότι αντικείμενα, διότι εκπαιδεύονται να ρυθμίζουν μόνοι τους την μαθησιακή τους πορεία.

(7) Μπορείτε να διαβάσετε περισσότερα γι'αυτές τις προσεγγίσεις στο εγχειρίδιο του Pro-Skills σελίδες 15-20 www.pro-skills.eu

Βασισμένη στην ιδέα της ενδυνάμωσης, η εστίαση στις σημαντικές προσωπικές δυνατότητες για να διαχειριστεί κάποιος τα γεγονότα στην ζωή, παίζει ρόλο επίσης στην ικανότητα των οργανισμών, ομάδων με παρόμοια ενδιαφέροντα και την κοινότητα να επηρεάζουν το περιβάλλον που ζει κάποιος και την υγιή συμπεριφορά του. Γι'αυτό, αυτή η μεθοδολογική επιλογή επίσης αντανακλά τις ηθικές και φιλοσοφικές αρχές του Pro-Skills

Μεθοδολογικές αρχές της ιδέας του Pro-Skills.

*“Η θεωρεία χωρίς πράξη οδηγεί σ’ένα κενό ιδεαλισμό και η πράξη χωρίς φιλοσοφική σκέψη οδηγεί σ’έναν άσκοπο ακτιβισμό ”
(Elias & Merriam, 1980)*

Οι ανθρώπινες υπάρξεις έχουν δυνατότητες, πηγές και ικανότητες που μπορεί να αναπτυχθούν και να πετύχουν στόχους ζωής και ευζωίας. Έμφαση αποδίδεται στην προσωπική ανάπτυξη του ατόμου και στην αυτορύθμιση της μάθησης του.

Μία εμπειρική προσέγγιση στη μάθηση ευνοείται καθώς η εμπειρία του μαθητευομένου εμπλουτίζεται ως ο βασικός αποφασιστικός παράγοντας για την συμμετοχή την λήψη αποφάσεων και την αλλαγή.

Η διέγερση όλων των αισθήσεων κάνει τους ανθρώπους να “ αισθάνονται ” αυτό που εμπειρικά μαθαίνουν. Τα συναισθήματα συνδεδεμένα με την πραγματική εμπειρία βοηθούν να ενισχυθεί η ικανότητα μάθησης και η αξία των αλλαγών. Η προσομοίωση με πραγματικές καταστάσεις ζωής βοηθά στην επιβεβαίωση ότι οι δεξιότητες στις οποίες κάποιος εκπαιδεύτηκε θα μεταφερθούν στην καθημερινή ζωή.

Οι μη συμβατές μέθοδοι είναι προτιμιαίες και αυτό βασίζεται στην αντίληψη ότι προκαθορισμένα σχήματα, παραδοσιακές και αναγνωρίσιμες μέθοδοι ή τεχνολογικά εργαλεία κλπ. θα μπορούσαν να γίνουν αντιληπτά ως εμπόδιο για την πραγματική μάθηση από κοινωνικά μειονεκτούντα άτομα. Αυτή η “unplugged” (ελεύθερη, μη συνδεδεμένη) προσέγγιση προσκαλεί τον εκπαιδευτή να είναι περισσότερο αυθεντικός και αυθόρμητος για να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες.

Μια επιπρόσθετη αξία αποδίδεται στο γεγονός ότι όταν το **περιβάλλον είναι προστατευμένο**, τότε τα άτομα είναι ελεύθερα να εξασκήσουν, να βιώσουν και να αισθανθούν, διατηρώντας τις δυνατότητες τους, χωρίς να δέχονται κριτική ή αξιολόγηση των εκφραστικών τους μέσων.

Μία κοινή προσπάθεια συντελείτε ώστε να προωθήσουν και να εμπλουτίσουν μια **αυθεντική σχέση που βασίζεται στην εμπιστοσύνη**, να ενισχύσουν την αίσθηση της αυτοαξίας και το αίσθημα της αυτοδυναμίας οι οποίες είναι θεμελιακές προϋποθέσεις για την πορεία της μάθησης.

Δοκιμάζοντας αυτήν την εκπαιδευτική πρόταση οι εκπαιδευτές που θέλουν να ενστερνιστούν την ιδέα και την φιλοσοφία του Pro-Skills, θα μπορούσαν να έχουν την ευκαιρία να συζητήσουν και να σκεφτούν τον ρόλο τους μέσα σε αυτόν τον πολύπλοκο μαθησιακό κόσμο που διαρκώς αλλάζει και μαζί του αλλάζουν και οι κοινωνικές ανάγκες.

Ο συλλογικός προβληματισμός και η ανταλλαγή ανάμεσα σε επαγγελματίες θα πρέπει να κρατηθούν ζωντανά καθώς η ιδέα του Pro-Skills είναι ένα κομμάτι δουλειάς σε εξέλιξη που χρειάζεται περαιτέρω ανάπτυξη και βελτίωση. Γνωρίζουμε ότι θα ήταν σημαντικό να ενταχθεί σε ένα ευρύτερο πρόγραμμα παρεμβάσεων, εμπλουτιζόμενο με την εμπλοκή ανθρώπων – κλειδιά και ενός κοινωνικού διαλόγου σε διαφορετικά επίπεδα ανάμεσα σε δημόσιες υπηρεσίες (κοινωνικές και υγείας) στην παιδεία και τους παρόχους εκπαίδευσης, ώστε να επιτύχει τον υψηλό στόχο για μία πιο δίκαιη και υγιή κοινωνία.